

Spis treści

WSTĘP	13
ROZDZIAŁ 1. W poszukiwaniu wiedzy praktycznie użytecznej	15
1.1. Nauczanie języków obcych jako sfera działalności praktycznej a przyswajanie i nauczanie języków obcych jako przedmiot dyscypliny naukowej	16
1.2. Stadia rozwoju dziedziny uczenia się i nauczania języków obcych	18
1.3. Konstytucja dydaktyki języków obcych jako empirycznej dyscypliny naukowej i jej znaczenie dla możliwości generowania wiedzy praktycznie użytecznej	20
1.4. Program nauki empirycznej jako recepta na wiedzę praktycznie użyteczną	22
1.5. Podsumowanie	23
ROZDZIAŁ 2. Dydaktyka języków obcych we współczesności	24
2.1. Wnioski z przeszłości – koncepcja nauczania języków obcych jako metodyki	25
2.1.1. Wady tej koncepcji	26
2.2. Na czym polega określenie własnej tożsamości dziedziny naukowej i dlaczego jest to trudne w przypadku dydaktyki języków obcych?	28
2.3. O możliwościach poznawczych nauki	30
2.4. Zalety programu „normalnej” nauki	32
2.5. Odrzucenie metodyki jako docelowej koncepcji dziedziny przyswajania i nauczania języków obcych	33

2.6.	Na czym polega tożsamość dydaktyki języków obcych?	35
2.7.	Wybrane koncepcje w nauczaniu języków obcych i ich ocena	38
2.7.1.	Autonomia ucznia	38
2.7.2.	Nauczanie przez treść	40
2.7.3.	Nauczanie oparte na zadaniach	42
2.7.4.	Wnioski na przyszłość	45
2.8.	Spółeczeństwo informacyjne a nauczanie języków obcych	46
2.9.	Podsumowanie	50
ROZDZIAŁ 3. Determnty przedmiotu badań dydaktyki		
	języków obcych	51
3.1.	O nieodzowności modelowania zjawisk językowych dla celów dydaktyki językowej	51
3.2.	Determnty zewnętrzne modelu przedmiotu badań	54
3.3.	Determnty wewnętrzne modelowania użycia i przyswajania języka jako przedmiotu badań dydaktyki języków obcych	57
3.3.1.	Źródło i status modelu	57
3.3.2.	Funkcje modelu wewnątrz nauki	59
3.4.	Podsumowanie	60
ROZDZIAŁ 4. Dydaktyka języków obcych jako „normalna” nauka		63
4.1.	Problem zasadniczy	63
4.2.	Dydaktyka języków obcych jako nauka – w jakim sensie tego terminu?	65
4.3.	Co oznacza określenie „normalna” nauka?	65
4.4.	Program „normalnej” nauki jako alternatywa względem ujęć skrajnych	67
4.5.	Stopień skomplikowania materii językowej a społeczne zapotrzebowanie na wiedzę praktycznie użyteczną	70
4.6.	Program „normalnej” nauki jako sposób na redukcję niepewności	73
4.7.	Program „normalnej” nauki jako panaceum na rozterki związane z akademicką tożsamością dydaktyki języków obcych	76
4.8.	Plusy i minusy programu „normalnej” nauki jako redukcji niepewności	77
4.9.	Podsumowanie	78
ROZDZIAŁ 5. Kognitywna koncepcja nauki a dydaktyka		
	języków obcych	79
5.1.	Aktywność podmiotu poznawczego w środowisku naturalnym i społeczno-kulturowym	80

5.2.	Cechy dystynktywne poznawczej działalności człowieka	81
5.3.	Konstruktywny charakter procesów poznawczych	85
5.4.	Poznanie naukowe jako specjalizacja procesów poznawczych człowieka.....	86
5.5.	Naukowe procesy poznawcze a dydaktyka języków obcych jako nauka	89
5.6.	Podsumowanie	91
ROZDZIAŁ 6. Wyposażenie poznawcze i komunikacyjne ucznia		
	języka obcego	93
6.1.	Mapa problemu	94
6.2.	Rola świadomości w przyswajaniu języka obcego.....	96
6.3.	Przyswajanie języka obcego jako przetwarzanie informacji przez człowieka	97
6.4.	Przyswajanie języka obcego jako przypadek komunikacji językowej	102
6.5.	Charakter procesów komunikacyjnych	102
6.6.	Zaangażowanie uczestników komunikacji całymi swoimi osobami, umysłem i ciałem	105
6.7.	Rodzaje zdarzeń komunikacyjnych	106
6.8.	Centralna pozycja znaczenia i sensu w komunikacji językowej	107
6.9.	Konstruktywny i strategiczny udział ucznia w komunikacji językowej	108
6.10.	Język jako kod komunikacji.....	109
6.11.	Procesy rozumowania dostępne uczniowi	110
6.12.	Interakcja pomiędzy procesami komunikacyjnymi a uczeniem się	112
6.13.	Podsumowanie	113
ROZDZIAŁ 7. Zamiast wniosków: pytania podstawowe		
	dla nauczania języków obcych	114
7.1.	Główne punkty odniesienia w dziedzinie uczenia się i nauczania języków obcych	115
7.2.	Z jakim zjawiskiem mamy do czynienia, mówiąc o użyciu i przyswajaniu języka nieprymarnego?.....	118
7.3.	Gdzie zlokalizowane są procesy użycia i uczenia się języka i co ta lokalizacja oznacza dla kwestii nauczania języka obcego w warunkach edukacyjnych?.....	119
7.4.	Jaki jest mechanizm uczenia się języka obcego i co to oznacza dla procesów nauczania tego języka?	120

7.5. Jak przebiega uczenie się języka i jak możemy wywoływać ten proces w warunkach edukacyjnych?	121
7.6. Na czym polega akt przyswajania języka obcego i co to oznacza dla konstruowania aktów nauczania języka?	123
7.7. Jaki charakter mają zmiany zachodzące w procesie uczenia się języka i do jakiego stopnia mogą być one stymulowane w warunkach klasowych?	124
7.8. Jeśli dla celów nauczania odrzucamy tradycyjną lingwistyczną definicję języka jako systemu form, jaka charakterystyka użycia języka powinna ją w związku z tym zastąpić?	124
7.9. Podsumowanie	128
ZAKOŃCZENIE	129
SUMMARY: On the development of foreign language didactics as a scientific discipline	131
SPIS LITERATURY	133
WYJAŚNIENIE WAŻNIEJSZYCH TERMINÓW	138
INDEKS	141